

סקירה דמוגרפית

מיהו רומני ???

הרומנים מתאפיינים על ידי שפתם, ההיסטוריה שלהם, מנהגייהם, תרבותם והמיתולוגיה הייחודית.

מנקודת מבט רומנית, מי שנולד ברומניה ומדבר את שפתה הוא רומני והם מתייחסים כך גם לגבי מי שעזב לצמיתות את רומניה. ביטוי לכך ניתן למצוא בחוק האזרחות הרומנית משנת 1991 [12], המעניק אזרחות רומנית לכל אדם שנולד על אדמת רומניה, ולצאצאיו עד דור שלישי אם אלו דוברי רומנית ובקיאים בהיסטוריה ובתרבות של העם הרומני.

הרומנים רואים גם את המולדובנים כרומנים שבאופן זמני מחוזותיהם נמצאים מחוץ לגבולות רומניה. מחוץ לגבולות רומניה, בעיקר בחצי האי הבלקני יש ציבורים המדברים ניב קרוב מאוד לרומנית, הם נקראים ארומנים ומנקודת מבט רומנית הם חלק מהעם הרומני.

סגנון חיים סגנון חיים כפרי מאוד ברומניה כמו ברוסיה הקומוניסטית. חיי הכפר – איכר אינה מילה גסה אלא מקור לגאווה באזורים אלה, ואי אפשר באמת לחוש את רומניה או תמולדביה. בלי לבלות זמן מה בכפרים, שם פותחים את דלתותיהם פסיונים (פנסיוני ברומנית) משפחתיים לשהייה ארוכה ונינוחה. בטרנסילבניה במרחק חצי שעת נסיעה מבראשוב אפשר להתעורר לקול קרקור התרנגולות ברשנוב בכפר שהוא קצת יותר מחוספס בשם ואמה בוזאולוי שבהרים הפחות מתוירים מדרום מזרח לעיר. בעמק ביגאו ביתו של דרקולה ברומן מאת בראם סטוקר שוכן הכפר המבודד לונקה אילביי שם אפשר גם לרכוב על סוסים. באזור סיביו, ק"מ ספורים מהכביש הראשי יש מספר כפרים מסורתיים שנדמה כי קפאו בזמן, בהם למשל סיביל. ברחבי רומניה יש מוזאונים מלאים בצלמיות זכוכית שווה ביקור בכמה מהם. ושבילים המטפסים בגבעות. אופי הונגרי יותר יש לכפרים באזור קלוז' נפוקה בהם רימיטאה וסנקראיינו וגרדה זה סוס בהרי אפוסני. התמונה הכלכלית והחברתית ברומניה היא פאזל מורכב, כמעט כמו החלוקה האתנית בהן. למרות המתחים הרבים בין מיעוטים, מאוחדים היום רוב אזרחי המדינה במאבק להתפרנס בכבוד.

הקשר למיקום הגיאוגרפי גמלאים רבים אינם מצליחים להתמודד עם השינויים החברתיים האחרונים שעוברת רומניה, אבל הדור הצעיר שואף להתקדם. בערים נוהגים צעירים רבים במכוניות חדישות ומחזיקים טלפונים ניידים, ויש גם מי שמעוניינים להשיג מטרות נשגבות יותר. להגדיר עבור רומניה ערכים וסדרי עדיפויות כתיירים, אולי כדאי פשוט להתעלם מכל אלה ולצאת להרים, שם נודעת פחות חשיבות לבעיות חברתיות. באיזור המערבי של רומניה ובערים העושר גדול יותר, וככל שנוסעים מזרחה העוני מתגלה לעיני הצופה. ככל שעולים על ההרים הקרפטים המזרחיים העוני מתגלה בגודלו. יש יותר כפריים ועדין אפשר לראות סוסים רתומות לעגלות.

התפלגות דתית ברומניה לפי נתוני המפקד של שנת 2002, 18.806.428 מאזרחי רומניה (86.8%) הצהירו על היותם נוצרים אורתודוקסים, 1.028.401 הצהירו שהם רומנו-קתוליים, 698.550 פרוטסטנטים, 330.486 פנטיקוסטלי ו-195.481 יוונים-קתולים. בחבל דוברוגיה יש מיעוט מוסלמי ממוצא טורקי וטטרי.

על פי נתוני הוטיקן לכנסייה הקתולית יש ברומניה 1.193.806 מאמינים (165.405 יותר מנתוני המפקד). ברומניה נותרו כששת אלפים יהודים. כמות קטנה יחסית של אזרחים (אתאיסטים, אגנוסטים ועוד) לא הצהירו כלל על דת.

הפזורה הרומנית לפי הערכות חיים בארצות הברית כמיליון מהגרים רומנים. הקהילות

הגדולות ביותר נמצאות באוהיו, באינדיאנה, במישיגן, באילינוי, בפנסילבניה ובניו יורק. בקנדה יש מעל למאה אלף יוצאי רומניה. גם בגרמניה יש כמאה אלף רומנים ועוד כחצי מיליון יוצאי רומניה, גרמנים אתניים (שווייטס וסאשים).

נתוני הפזורה בעולם:

הרומנים בישראל בהיות הרומנים נוצרים (בעיקר נוצרים אורתודוקסים) מהווה ארץ ישראל המקום בו נמצאים המקומות הקדושים להם. רומנים בעלי אמצעים נהגו לעלות לרגל אל ירושלים, נצרת, בית לחם, לטבול בכנרת ולחזור לארצם עם שבבי עץ שנמכרו להם ביוקר רב, באמתלה שמדובר בשבבים מהצלב עליו נצלב ישו.

בארץ ישראל ובסביבתה יש לא מעט מנזרים נוצרים אורתודוקסים ובין הנזירים השוהים בהם יש גם רומנים (למשל במנזר עין כרם בירושלים). בשכנותה של ישראל, במדבר סיני, שליט רומני מימי הביניים הושיב את בני אחד הכפרים שלו, במטרה לשרת את דרי מנזר סנטה קתרינה. במהלך הזמן התבוללו רומנים אלה בבדואי הסביבה והתאסלמו.

טורקיה: 30,000	רומניה: 19,400,000 (2002)
יוון: 29,000	ארצות הברית: 367,000 (2000)
אוסטריה: 23,000	ספרד: 300,000
בריטניה: 20,000	איטליה: 248,849
שבדיה: 13,000	רוסיה, קזחסטן, אוזבקיסטן: 200,000
אוסטרליה: 10,000-20,000	אוקראינה: 151,000
ונצואלה: 12,000-10,000	צרפת: 100,000
ארגנטינה: 10,000	גרמניה: 73,365
סלובקיה: 9,000	קנדה: 131,320
הונגריה: 7,995 (2001)	מולדובה: 75,000
בולגריה: 1,000	ישראל: 50,000
	ברזיל: 33,280
	וויודינה: 30,419

פזורת הרומנים בעולם

קבוצות אתניות ברומניה

גאוזים קבוצה של נוצרים אורתודוכסים המהווים מיעוט אתני בחבל מולדובה.

טאראקאנים מיעוט אתני של הונגרים בחבל טרנסילבניה משערים כי מוצאם משבטי הכוזרים.

יהודים לאחר השואה מיעוט אתני, שריד לקהילה עתיקה ומפוארת, כיום רובם בבוקורשט

ינישים קבוצה של צוענים לבנים נוצרים הנוודים וחיים בכל מקום ברחבי רומניה.

ליפובנים סלאבים ממוצא רוסי שחיים בעיקר בדרום מזרח רומניה.

סאשים קבוצה אתנית של גרמנים מיקומה העיקרי בטרנסילבניה.

סקויים קבוצה שמוצאה לא ברור, דוברי הונגרית וחיים בדרום ודרום מזרח טרנסילבניה.

ציפצרים קבוצה גרמנית אתנית שחיה בעיקר במחוז מרמורש.

על פי מפקד משנת 2002, הרכבה האתני של האוכלוסייה ברומניה הוא:

רומנים - 90.0%
הונגרים – 4.0%
צוענים – 3.0%
גרמנים – 2.0%
אוקראינים – 0.3%
רוסים – 0.2%
טורקים וטאטארים – 0.2%
אחרים – 0.3%

85.5% מתושבי רומניה גרים בערים.

התפלגות האוכלוסייה הנוצרית:

אורתודוכסים - 86%
קתולים - 4%
פרוטסטנטים - 4%
אוונגליסטים - 1%
יוונים קתולים - 1%